

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om återhämtning och resolution av centrala motparter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om återhämtning och resolution av centrala motparter (RP 212/2022 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- finansråd Risto Koponen, finansministeriet
- ledande expert Jukka Laitinen, Finansinspektionen
- juristchef Jesse Collin, Börsstiftelsen i Finland
- chefsjurist Jari Virta, Finanssiala ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Bank
- Verket för finansiell stabilitet
- Finlands näringsliv rf.

Inget yttrande av

- Nordea
- OP Gruppen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet, lagen om värdepappersmarknadsdelssystemet och om clearingverksamhet, lagen om Finansinspektionen, värdepappersmarknadsdelen, lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet, lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och lagen om företagssanering.

Syftet med propositionen är att utfärda bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter. Dessutom föreslås en teknisk ändring i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 december 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och mål

Syftet med propositionen är att i den nationella lagstiftningen inkludera bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning avseende en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter (förordning (EU) 2021/23). Förordningen antogs i december 2020, och den tillåter endast ett mycket begränsat nationellt handlingsutrymme. Till vissa delar kräver den dock kompletterande nationell reglering. Nationella bestämmelser behövs särskilt för fastställandet av den resolutionsmyndighet som avses i förordningen och av dess uppgifter samt i fråga om administrativa påföljder.

Syftet med EU-förordningen och propositionen, som ska ses som ett komplement till förordningen, är att bygga upp en effektivare och mer välfungerande återhämtnings- och resolutionsmekanism som lindrar konsekvenserna för kunderna, andra marknadsaktörer och skattebetalarna om de centrala motparterna råkar i kris. Det är fråga om ett system som motsvarar ramarna för återhämtning och resolution av banker och som tillämpas på centrala motparter.

Ekonomiutskottet anser att syftena med propositionen är värda att stödja. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Centrala motparters ställning, deras främsta uppgifter och hur deras verksamhet påverkar marknaden

En central motpart intervenerar mellan finansmarknadsdeltagare och agerar som köpare gentemot alla säljare och som säljare gentemot alla köpare för en särskild uppsättning av kontrakt. Centrala motparter hanterar finansiella transaktioner, däribland aktier, derivat och repor. Centrala motparters tjänster anlitas av clearingmedlemmarna (ofta banker) och clearingmedlemmarnas kunder.

Vid central motpartsclearing ersätts ursprungliga åtaganden i samband med handel med värdepapper eller derivatinstrument med nya avtal där den centrala motparten är motpart hos båda de ursprungliga kontraktsparterna. Central motpartsclearing möjliggör nettnings av transaktioner, det vill säga att förpliktelser av samma slag slås samman till en enda nettoförpliktelse. Härigenom kan man minska antalet värdepapper och de belopp som behövs för att genomföra transaktioner samtidigt som risken minskar avsevärt. Om en central motpart ställer sig som motpart i en transaktion ersätts motpartsrisken mellan parterna med motpartsrisk till den centrala motparten. Det gör att centrala motparter blir kritiska aktörer, eftersom de ofta är motparter till ett stort antal parter och kontrakt. För att säkerställa det finansiella systemets stabilitet bör man enligt ekonomiutskottet se till att de centrala motparternas riskhantering vilar på en fast grund.

Finanskrisen 2008 visade att bilaterala värdepapperstransaktioner och derivatkontrakt kan bilda komplexa kedjor och riskkoncentrationer. Motpartsrisiker kan på multilaterala marknader bilda

Betänkande EkUB 39/2022 rd

kedjor till den grad att parterna och myndigheterna inte har en tillräckligt god bild av de samlade direkta och indirekta riskerna. Strävan har därför varit att göra motpartsriskerna mer lättbegripliga och hanterbara till exempel genom att öka rapporteringen. Finanskrisen visade också att det inte fanns några effektiva verktyg för att upprätthålla kritiska funktioner hos finansinstitut som var nära fallissemang. På grund av avsaknaden av övergripande mekanismer för samarbete och samordning mellan myndigheterna var det inte heller möjligt att vidta tillräckligt snabba och systematiska krishanteringsåtgärder. Bland annat därför var medlemsstaterna under finanskrisen tvungna att med skattebetalarnas pengar rädda finansinstituten och förhindra att krisen spred sig. De centrala motparterna fick då inte något direkt offentligt stöd, men tack vare det offentliga stödet till bankerna kunde dessa fullgöra sina skyldigheter gentemot de centrala motparterna.

I Finland finns inga centrala motparter, så finländska företag anlitar utländska centrala motparter. I händelse av en kris kan de centrala motparternas finländska clearingmedlemmar, alltså i synnerhet de finländska bankerna, dock tvingas bära sin andel av kostnaderna för återhämtning och krishantering som gäller en central motpart i svag ekonomisk ställning. Därför är det mycket viktigt också för finansmarknaden i Finland att det tas fram fungerande resolutionsverktyg.

Ekonomiutskottet konstaterar att centrala motparter verksamhet är förenad med mycket stora risker och anser det viktigt att krishanteringsmekanismerna för dem stärks på EU-nivå och att man också på nationell nivå vidtar de åtgärder som krävs för att effektivisera tillsynen och krishanteringen på EU-nivå.

Bedömning av de viktigaste förslagen

Metodarsenal för återhämtnings- och resolutionsmekanismen för centrala motparter

Ramen för återhämtning och resolution av centrala motparter innehåller både förebyggande beredskapsåtgärder och åtgärder som möjliggör tidigt ingripande i en situation där en central motpart äventyrar den finansiella stabiliteten. Mekanismen gör det också möjligt att vidta de åtgärder som behövs när en kris redan har inträffat och den centrala motparten är nära fallissemang och den privata sektorn inte kan förhindra fallissemang.

Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att återhämtnings- och resolutionsmekanismen har planerats så att den möjliggör ett brett urval av metoder som lämpar sig för olika situationer. Utskottet betonar att krishanteringsmekanismen och de kompletterande nationella arrangemangen bör sträva efter att man effektivt och i rätt tid kan ingripa om de centrala motparternas situation äventyrar den finansiella stabiliteten.

Nationella myndigheter med ansvar för återhämtning och krishantering samt organiseringen av deras verksamhet

Förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter förutsätter att det för tillämpningen av förordningen finns såväl en behörig myndighet som en resolutionsmyndighet i medlemsstaterna.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

Behörig myndighet. Behörig myndighet är med stöd av förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter samma myndighet som är den behöriga myndighet i medlemsstaten som avses i EU:s förordning om Europas marknadsinfrastrukturer (Emir). Behöriga myndigheter i Finland enligt den förordningen är finansministeriet i fråga om koncessioner och Finansinspektionen i fråga om tillsynen över efterlevnaden av förordningen. De behöriga myndigheterna svarar i enlighet med förordningen för åtgärder som anknyter till beredskapen för återhämtning och krishantering av centrala motparter samt till tidigt ingripande.

Resolutionsmyndighet. Enligt förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter ska varje medlemsstat utse en resolutionsmyndighet för de uppgifter som avses i förordningen. Enligt förslaget är Verket för finansiell stabilitet krishanteringsmyndighet i Finland. Förslaget motiveras med att verket redan är den nationella resolutionsmyndighet som bland annat ska säkerställa stabiliteten på finansmarknaden och omorganisera verksamheten vid sådana kreditinstitut och värdepappersföretag som drabbats av finansiella svårigheter. Verket har därför tillräcklig erfarenhet och sakkunskap när det gäller resolution av finansmarknadsaktörer. Utskottet anser att förslaget är befogat.

Förordningen förutsätter vissa strukturella arrangemang för resolutionsuppgifterna enligt förordningen och myndighetens övriga uppgifter. När det gäller Verket för finansiell stabilitet innebär detta att verket ska särskilja de krishanteringsåtgärder som avses i förordningen från dess andra åtgärder. Förordningen ger dock en medlemsstat möjlighet att avvika från detta krav på åtskillnad, om det inte finns några centrala motparter i medlemsstaten. Propositionen föreslår att undantaget införs, eftersom centrala motparter inte är etablerade i Finland och det inte är ändamålsenligt att genom lagstiftning kräva att Verket för finansiell stabilitet inrättar en separat enhet eller genomför andra åtgärder som krävs för relativt små uppgifter. Utnyttjandet av undantaget är frivilligt och de strukturella arrangemang som avses i förordningen kan vid behov införas senare. Ekonomiutskottet anser det motiverat att det undantag som förordningen möjliggör utnyttjas på det sätt som föreslås i förslaget.

Enligt förordningen kan det nationellt föreskrivas att resolutionsmyndigheten inte behöver begära det behöriga ministeriets godkännande av de beslut den fattat, även om beslutet skulle leda till direkta budgeteffekter. I praktiken innebär detta att medlemsstaterna genom lagstiftning kan ge resolutionsmyndigheten befogenhet att bevilja offentligt stöd utan det behöriga ministeriets samtycke. Regeringen föreslår inte att denna möjlighet till undantag utnyttjas, eftersom resolutionen av finansmarknaden i Finland inte grundar sig på offentliga stöd och Finland inte har lagstiftning på detta område. Ekonomiutskottet anser att förslaget är motiverat och konstaterar att det överlag är lämpligt att de finanspolitiska riktlinjerna också i fortsättningen slås fast av det behöriga ministeriet, statsrådet och riksdagen.

Påföljder

Förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter fastställer till vilka delar det åtminstone ska föreskrivas om sanktioner och andra administrativa åtgärder i nationell lagstiftning. Förordningen fastställer också sanktionstyp, maximibelopp och minimibelopp och vilka dessa ska tillämpas på. Till övriga delar får det beslutas om de administrativa åtgärderna på nationell nivå.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

De föreslagna bestämmelserna om påföljder ingår i propositionens förslag till ändring av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet och förslag till ändring av lagen om Finansinspektionen (lagförslag 2 och 3). Det föreslås att beslut om nationella sanktioner ska fattas i enlighet med minimikraven i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter. Det nationella handlingsutrymmet har utnyttjats endast för tidsbegränsningen till fem år vad gäller det tillfälliga förbudet för medlemmar i den centrala motpartens högsta ledning eller andra fysiska personer som hålls ansvariga att inneha uppdrag i en central motpart. I förordningen förutsätts ett tillfälligt förbud, men förbudets längd får fastställas på nationell nivå. Enligt förslaget ska Finansinspektionen besluta om påföljder. Finansinspektionens beslut får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Ekonomiutskottet konstaterar att förslagen om påföljder och påförande av dem är motiverade. Utskottet påpekar att förslaget är förenligt med EU-förordningen, som är direkt förpliktande för Finland, och att det nationella handlingsutrymmet inte inbegriper mer än vad som nödvändigtvis krävs för att förordningen ska fungera.

Sammanfattande synpunkter

Ekonomiutskottet konstaterar att de centrala motparternas verksamhet till sin volym är massiv och förenad med mycket stora risker med tanke på den finansiella stabiliteten och finansmarknadens funktion. Därför anser utskottet att det är nödvändigt att resolutionsmekanismerna för centrala motparter stärks på EU-nivå och att de åtgärder som behövs för att effektivisera tillsynen och krishanteringen på EU-nivå vidtas också på nationell nivå. Ekonomiutskottet betonar särskilt behovet av att göra de centrala motparternas transaktioner mer transparenta både i EU och internationellt. Det är relevant också därför att det i London finns ett stort antal centrala motparter som inte längre omfattas av EU:s lagstiftning eller tillsyn, men ändå sköter transaktioner mellan EU-baserade banker och deras kunder. Dessutom måste man se till att resolutionen av centrala motparter fungerar i fråga om operativa risker, till exempel cyberattacker.

Finland har visserligen inga centrala motparter, men i händelse av en kris kan de centrala motparternas finländska clearingmedlemmar, alltså i synnerhet de finländska bankerna, tvingas bära sin andel av kostnaderna för återhämtning och resolution av en central motpart i svag ekonomisk ställning. Därför är det mycket viktigt också för finansmarknaden i Finland att det tas fram fungerande resolutionsverktyg.

DETALJMOTIVERING

3. Lagen om ändring av lagen om Finansinspektionen

5§. Andra finansmarknadsaktörer. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen kompletteras med en ny 21 a-punkt. I och med den nya punkten inbegriper definitionen av andra finansmarknadsaktörer också de personer som avses i artikel 82.2 i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter. Ekonomiutskottet föreslår med avvikelse från propositionen att bestämmelsen tas in i en ny 21 a-punkt i stället för i den nya 40 punkten som föreslås i propositionen.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

41 a §. Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall. Ekonomiutskottet föreslår en lagteknisk korrigeriing i 14 mom. Det är fråga om ett samordningsbehov i anslutning till ett tidigare lagförslag som inte hänför sig till ämnesområdet för den nu aktuella propositionen (EkUB 7/2022 rd — RP 228/2021 rd).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 2 och 4—7 i proposition RP 212/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 3 i proposition RP 212/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) 1 kap. 2 §, 3 § 1 mom. 3 punkten och 4 § 2 mom. samt 7 kap. 1 § 1 mom. och 3 § 1 mom., av dem 1 kap. 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 361/2017, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Verket för finansiell stabilitet och dess verksamhetsområde

Verket för finansiell stabilitet, nedan *verket*, är den nationella resolutionsmyndighet som ska säkerställa stabiliteten på finansmarknaden och omorganisera verksamheten vid sådana kreditin-

Betänkande EkUB 39/2022 rd

stitut och värdepappersföretag som drabbats av finansiella svårigheter samt upprätta en resolutionsplan för värdepapperscentralen.

Verket är också resolutionsmyndighet enligt artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132, nedan *förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter*.

Bestämmelser om verkets uppgifter, befogenheter och organisering av verksamheten vid återhämtning och resolution av centrala motparter finns i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter. Verket får avvika från de strukturella arrangemang som avses i artikel 3.3 i den förordningen på det sätt som avses i punkt 7 i den artikeln. Bestämmelser om verkets befogenheter finns dessutom i 12 kap. 1 § 2, 4 och 5 mom. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014).

Verket hör till finansministeriets förvaltningsområde och ministeriet ansvarar för styrningen av verket. Genom förordning av finansministeriet utfärdas närmare bestämmelser om verkets administrativa ställning.

Verket förvaltar stabilitetsfonden, nedan *fonden*, som står utanför statsbudgeten och är sammansatt av den resolutionsfond för stabilitetsavgifter som avses i 4 kap. och av insättningsgarantifonden för insättningsgarantiavgifter som avses i 5 kap.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

3) *resolutionslagen* lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag,

4 §

Uppgifter

Bestämmelser om målen för verkets verksamhet och om verkets uppgifter finns dessutom i resolutionslagen, EU:s resolutionsförordning och förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

7 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Samarbete med finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen samt med övriga myndigheter

Verket ska samarbeta med finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen vid planeringen och beredningen av resolutionsåtgärder enligt resolutionslagen och förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter, vid uppföljningen av beslut samt vid fastställande av insättningsgarantiavgifter, stabilitetsavgifter och av EU:s stabilitetsavgifter.

— — — — —

3 §

Informationsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska verket, trots sekretessbestämmelserna, utan dröjsmål till finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen överlämna information som det innehar om ärenden som enligt verkets bedömning kan

- 1) ha märkbar betydelse för stabiliteten på finansmarknaden eller för finansmarknadens utveckling,
 - 2) orsaka betydande störningar i det finansiella systemets funktion, eller
 - 3) påverka kontinuiteten i de centrala motparternas, clearingmedlemmarnas eller deras kunders, kreditinstitutens eller värdepappersföretagens verksamhet.
- — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 1 kap. 1 § 3 och 4 mom., 7 kap. 1 § och 8 kap. 6 § 3 mom., av dem 8 kap. 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag 514/2019, samt

fogas till 2 kap en ny 24 a § och till 8 kap. 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 514/2019, ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. blir 4 mom., som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Utöver bestämmelserna om centrala motparter i denna lag finns bestämmelser om centrala motparter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, nedan *EMIR-förordningen*, samt i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132, nedan *förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter*.

På en värdepapperscentral och central motpart som har sitt säte i Finland tillämpas aktiebolagslagen (624/2006), om inte något annat följer av denna lag, EU:s förordning om värdepapperscentraler, EMIR-förordningen, förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter eller av annan lagstiftning som gäller värdepapperscentraler och clearingverksamhet.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

2 kap.

En värdepapperscentralers verksamhetstillstånd, ägare, förvaltning och verksamhet samt centrala motparter

24 a §

Återhämtning och resolution av centrala motparter

Bestämmelser om återhämtning och resolution av centrala motparter finns i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter. På centrala motparter tillämpas också 12 kap. 7 §, 17 kap. 4 § 2 mom. och 19 kap. 1 § i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014), nedan *resolutionslagen*.

Finansministeriet är behörigt ministerium enligt artikel 3.8 i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter. Bestämmelser om myndigheten för finansiell stabilitet som den centrala motpartens resolutionsmyndighet finns i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014).

Bestämmelser om myndigheternas uppgifter, verksamhet, samarbete och informationsutbyte finns i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter.

7 kap.

Återhämtning och resolution av värdepapperscentraler

1 §

Resolutionsmyndighet

Myndighetsuppgifterna vid planering av resolution av en värdepapperscentral enligt detta kapitel hör till Verket för finansiell stabilitet enligt lagen om myndigheten för finansiell stabilitet, nedan *verket*, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i resolutionslagen.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

6 §

Påföljdsavgift

Bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen är, utöver 1 och 2 mom., försumelse att iaktta eller överträdelse av följande bestämmelser i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter:

Betänkande EkUB 39/2022 rd

1) bestämmelserna i artikel 9 om upprättande, upprätthållande och uppdatering av återhämtningsplaner,

2) bestämmelserna i artikel 13 om lämnande av information för upprättande av resolutionsplaner, och

3) bestämmelserna i artikel 70.1 om den centrala motpartens skyldighet att underrätta den behöriga myndigheten, om den centrala motparten fallerar eller sannolikt kommer att fallera.

Utöver vad som föreskrivs i 1–3 mom. är också de närmare bestämmelser och föreskrifter som gäller bestämmelser som avses 1–3 mom. sådana bestämmelser som avses i 40 § i lagen om Finansinspektionen. Detsamma gäller bestämmelserna i sådana förordningar och beslut av Europeiska kommissionen som antagits med stöd av direktivet om aktieägarrättigheter, EU:s förordning om värdepapperscentraler och förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ~~5 § 39 punkten och~~ 41 a § 1, 14 och 16 mom., sådana de lyder, ~~5 § 39 punkten och~~ 41 a § 1 och 14 mom. i lag 524/2021 och 41 a § 16 mom. i lag 205/2022, och

fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 725/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021 och 205/2022, en ny 4021 a-punkt och till 28 §, sådan den lyder i lagarna 352/2017, 241/2018, 1108/2018, 215/2019, 296/2019, 599/2021, 976/2021 och 205/2022, ett nytt 11 mom. som följer:

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

Betänkande EkUB 39/2022 rd

~~39) sådana holdingföretag med blandad verksamhet som avses i 1 kap. 13 § 1 mom. 10 punkten i lagen om investeringstjänster,~~

40) 21 a) personer som avses i artikel 82.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132, nedan *förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter*;

28 §

Begränsning av ledningens verksamhet

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda i artikel 2.37 i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter avsedda medlemmar i den centrala motpartens högsta ledning eller andra fysiska personer som hålls ansvariga att inneha uppdrag i en central motpart i de situationer som avses i artikel 82.1 i den förordningen.

41 a §

Påföljdsavgiftens maximibelopp i vissa fall

Om påföljdsavgift påförs för överträdelse eller försummelse av en bestämmelse som avses i 20 kap. 1 § 2 eller 4 mom. i kreditinstitutslagen, 15 kap. 2 § 2 eller 5 mom. i lagen om investeringstjänster, 18 kap. 1 § i resolutionslagen eller 8 kap. 6 § 2 eller 3 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, får påföljdsavgiften för en juridisk person uppgå till högst tio procent av den juridiska personens omsättning under det år som föregår året då påföljdsavgiften bestäms och påföljdsavgiften för en fysisk person till högst fem miljoner euro.

Om en påföljdsavgift som avses i 13 mom. påförs för en överträdelse av artikel 11.1 led d eller artikel 11.4 i förordningen om referensvärden, får en juridisk person påföras en påföljdsavgift som uppgår till antingen högst två procent av den juridiska personens omsättning under det år som föregår året då påföljdsavgiften bestäms eller högst 250 000 euro, beroende på vilkendera som är större. En fysisk person får påföras högst 100 000 euro i påföljdsavgift.

Trots det som föreskrivs i 10–15 mom. får påföljdsavgiften emellertid vara högst tre gånger så stor som den vinning som erhållits genom gärningen eller försummelsen, om storleken på vinningen kan bestämmas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 11 kap. 21 § i värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värdepappersmarknadslagen (746/2012) 11 kap. 21 § 6 mom., sådant det lyder i lag 1209/2014, som följer:

11 kap.

Offentliga uppköpserbjudanden och skyldighet att lämna erbjudanden

21 §

Undantag från skyldigheten att lämna obligatoriskt uppköpserbjudande

Det uppkommer ingen skyldighet att lämna ett obligatoriskt uppköpserbjudande, om överskridningen av gränsen för skyldigheten att lämna erbjudande beror på att Verket för finansiell stabilitet, som avses i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014), utövar resolutionsbefogenheter enligt 9–11 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014). Ingen skyldighet uppkommer heller, om överskridningen av gränsen för skyldigheten att lämna erbjudande beror på tillämpning av sådana resolutionsverktyg, resolutionsbefogenheter och resolutionsmekanismer som föreskrivs i avdelning V i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 1 och 5 § i lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet (1197/2014) 1 § 1 mom. 5 punkten och 5 § 1 mom., sådana de lyder, 1 § 1 mom. 5 punkten i lag 360/2017 och 5 § 1 mom. i lag 249/2021, och
fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 360/2017, nya 6 och 7 punkter som följer:

1 §

Avgiftsskyldighet

Skyldiga att betala förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet, nedan *verket*, och till stabilitetsfonden som avses i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) är

5) värdepapperscentraler som avses i 1 kap. 3 § 5 punkten i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017),

6) sådana clearingmedlemmar som avses i artikel 2.12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132, nedan *förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter*, och i vars centrala motparts resolutionskollegium verket är medlem,

7) centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

5 §

Grundavgift

Grundavgiftens belopp i euro samt vilka som är avgiftsskyldiga bestäms som följer:

Betänkande EkUB 39/2022 rd

Avgiftsskyldiga	Avgift i euro
affärsbank enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) och andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013)	1 000
sparbank enligt 1 § i sparbankslagen	1 000
andelsbank eller kreditinstitut i andelslagsform enligt 1 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform	1 000
annat kreditinstitut	1 000
centralinstitut för en sammanslutning av inlåningsbanker enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010)	1 000
holdingföretag för ett kreditinstitut	1 000
filial till ett utländskt EES-kreditinstitut, kategori A	1 000
filial till ett utländskt EES-kreditinstitut, kategori B	1 000
filial till ett tredjelands kreditinstitut	1 000
värdepappersföretag som avses i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	1 000
tredjeländers värdepappersföretag som avses i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	1 000
värdepapperscentral	25 000
clearingmedlem som avses i artikel 2.12 i förordningen om återhämtning och resolution av centrala motparter och i vars centrala motparts resolutionskollegium verket är medlem,	10 000
central motpart enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet	100 000

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) 3 kap. 5 § 4 mom., samt rubriken för och 1 § i 19 kap., av dem 3 kap. 5 § 4 mom. sådant det lyder i lag 234/2021, samt
fogas till 19 kap. en ny 2 § som följer:

3 kap.

Bedömning av avvecklings- och omorganiseringsmöjligheter

5 §

Undanröjande av hinder för avveckling och omorganisering av en koncern

Om de hinder som konstaterats i rapporten har sin grund i att gruppen befinner sig i en sådan situation som avses i 4 § 2 mom. 1 eller 2 punkten, ska koncernens moderföretag inom två veckor efter mottagandet av rapporten enligt 2 mom. i denna paragraf föreslå verket möjliga åtgärder och tidsplanen för dessas genomförande i syfte att säkerställa att institutet uppfyller minimikravet för kapitalbas och kvalificerade skulder och, i förekommande fall, det sammanlagda buffertkravet. I tidsplanen för genomförandet av de föreslagna åtgärderna ska hänsyn tas till orsakerna till det hinder som verket konstaterat. Verket ska bedöma huruvida de åtgärder som koncernens moderföretag föreslagit effektivt minskar eller avlägsnar det hinder enligt 4 § 2 mom. 1 eller 2 punkten som verket konstaterat. Verket ska samråda med Finansinspektionen när bedömningen görs.

Betänkande EkUB 39/2022 rd

19 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Kallelse till bolagsstämma för att öka kapitalet

För institut som är börsbolag får kallelse till extra bolagsstämma där det fattas besluta om en kapitalökning enligt 11 kap. 1 § i aktiebolagslagen eller sådan inlösen av aktier enligt 15 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i den lagen, ogiltigförklaring av aktier enligt 12 § i det kapitlet eller minskning av aktiekapitalet enligt 14 kap. i den lagen som leder till en ökning av det egna kapitalet med avvikelse från 5 kap. 19 § 4 mom. i aktiebolagslagen utfärdas senast 10 dagar före bolagsstämman, om

1) ökningen av institutets kapital är nödvändig för att undvika att institutet ställs under resolutionsförvaltning enligt 4 kap. 1 eller 5 § i denna lag, och

2) Finansinspektionen har vidtagit en åtgärd enligt 11 kap. 10 § 1 mom. i kreditinstitutslagen eller ett ombud enligt 10 a § i det kapitlet har tillsatts för institutet.

För att 1 mom. ska kunna tillämpas ska det i institutets bolagsordning finnas en bestämmelse om möjlighet att tillämpa en kortare kallelsetid i de situationer som avses i 1 mom. Beslut om en sådan ändring av bolagsordningen ska med avvikelse från 5 kap. 30 § i aktiebolagslagen fattas av bolagsstämman med en majoritet av två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Vid tillämpningen av 1 mom. tillämpas inte aktiebolagslagens 5 kap. 5 § 2 mom. om underrättelse om ett ärende som ska tas upp för behandling på bolagsstämman och inte bestämmelsen i 6 a § i det kapitlet om tidsfristen för aktieägarnas rätt att delta. Med avvikelse från 5 kap. 22 § i aktiebolagslagen ska den i 1 mom. i denna paragraf avsedda bolagsstämmans handlingar hållas tillgängliga för aktieägarna först från det att stämmokallelsen utfärdades.

Vad som föreskrivs om börsbolag i 1–3 mom. tillämpas också på börsandelslag.

2 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

Bestämmelserna i 8 kap. 6 § 4–6 mom. ska tillämpas från och med den 1 januari 2016.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om företagssanering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om företagssanering (47/1993) 2 § 2 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 490/2015, och
fogas till 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 490/2015, en ny 5 punkt som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Saneringsförfarandet gäller inte

- 4) institut som har ställts under resolutionsförvaltning enligt lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014),
5) centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 39/2022 rd

Helsingfors 24.1.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml
vice ordförande Katri Kulmuni cent
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Juha Mäenpää saf.

Sekreterare var

utskottsråd Johanna Rihto-Kekkonen.